

PÅ VÄG HEM

– men lämnar dörren mot utlandet på glänt

Cecilia Malmström flyttar efter nästan 20 år i Bryssel tillbaka till Sverige. Hennes enastående framgångsrika arbete med den viktiga handelsportföljen i EU gör henne till en värdig vinnare av utmärkelsen Årets svensk i världen 2019 – en utmärkelse som delas ut av organisationen Svenskar i Världen.

Efter nio år i Europas politiska centrum gör sig Sverige EU-kommissionär Cecilia Malmström redo för att flytta hem till Göteborg. Eller är det hem?

– Hemma har ju varit Bryssel i många år nu. För mig är det nog också hemma "wherever I lay my hat". Men ja, jag ska flytta hem till Göteborg, säger hon när vi ses i samband med prisutdelningen av Årets svensk i världen i Stockholm i augusti.

– Det blir en stor omställning att flytta, hela familjen har varit i Bryssel i nio och ett halvt år, jag har varit där i nästan 20 år. Det blir lite vemodigt, vi lämnar vänner där och jag lämnar ett roligt jobb – det är klart att det kommer att bli ett tomrum, säger hon.

Cecilia Malmström har i nästan ett decennium fått en stadigt allt viktigare roll i det europeiska maskineriet. När Liberalernas (dåvarande Folkpartiets) Cecilia Malmström fick jobbet som Sverige EU-kommissionär och blev ansvarig för handelsfrågor hade världshandeln stadigt fått allt bättre villkor och möjligheter under många år. Sedan dess har mycket gått snabbt, och idag är läget för världshandeln sämre än på länge med bland annat ett pågående handelskrig mellan USA och Kina. För Europa går det dock åt rätt håll, mycket tack vare Cecilia Malmströms arbete. Som det sägs i motiveringen till Årets svensk i världen: "Aldrig tidigare har en handelskommissionär rott i hamn så många [frihandels-]avtal." Nu lämnar hon alltså det jobbet, men också politiken som helhet.

– Jag tycker inte att man ska bli utburen ur politiken, man ska avgå själv när det är dags. Jag har sysslat med politik väldigt länge och det har varit fantastiskt, men nu känner jag att jag ska göra något annat. Jag har haft min almanacka uppbokad varje timme i 20 år, säger Cecilia Malmström.

Cecilias första omgång i Bryssel var som EU-parlamentariker kring millennieskiftet. Sedan blev hon EU-minister i den borgerliga regeringen Reinholdt, innan hon blev Sveriges kommissionär efter Margot Wallström.

Men hennes karriär som utlandssvensk började tidigare – redan som barn bodde hon i Frankrike i några år. Erfarenheterna satte spår

och är en del av förklaringen till varför hon tycker att boende utomlands är så värdefullt.

– Det är så lärorikt att hamna i andra sammanhang, att möta andra kulturer och andra sätt att tänka. Belgien och Frankrike är båda länder som har drabbats av krig. Jag hade klasskamrater när jag gick i skolan i Frankrike som inte hade någon morfar, för han låg på en kyrkogård i Normandie. Det är svårt att ta till sig som nioåring, men det är klart att man präglas, säger hon.

– Det vidgar ens perspektiv. Man blir mer ödmjuk inför vem man är, vad man har, hur andra har det ... Det är ju så lätt att snöa in i sitt, så det är klart att det är nyttigt att få konfronteras med någon med helt annan bakgrund, helt andra åsikter, helt annan historia och helt annan kultur.

Hennes svenska bakgrund har ofta varit till fördel, anser hon.

– Sverige har ett bra varumärke utomlands och svenskar får automatiskt ett förtroendekapital. Vi ses som pliktrogna, hårt arbetande, hederliga och jämställda i bred bemärkelse. Samtidigt ses vi ibland som rätt rigida och självgoda, "vi har det så bra häruppe". Men Sverige har ett grundmurat varumärke.

För Cecilias två barn innebär flytten till Göteborg att de återvänder till sin barndoms stad, men också till ett land de aldrig gått i skolan i. Bakom sig lämnar de och familjen vänner och bekanta.

Men de kommer också tillbaka till gamla vänner och bekanta. Under alla år har familjen hållit kontakt med sitt svenska umgänge, både över nätet, under semestrar och ibland en snabb fika i flygande fläng när det har passerat. Trots hennes internationella erfarenheter och utblick har de inte vuxit ifrån varandra, tycker Cecilia Malmström.

– Jag har ett gäng vänner jag umgåtts med i många år – de struntar ju i om jag är kommissionär eller om jag sitter i kassan på Ica. Och de är ju också intresserade av samhällsfrågor, så jag tycker inte det.

Göteborg är en stad, men det är inte Bryssel. Vad Cecilia Malmström ska syssla med framöver står fortfarande skrivet i stjärnorna,

men oavsett vad lär det inte bli riktigt lika hektiskt som jobbet hon lämnar bakom sig.

– Jag kommer att sakna att finnas så nära händelsernas centrum, säger hon.

Idag finns inga planer på nya utlandsvistelser, men det betyder inte att den dörren är stängd.

– Jag kan absolut tänka mig att flytta utomlands igen. Dyker rätt erbjudande upp så är det absolut möjligt.

Och även om inte alla får de möjligheterna, så rekommenderar hon andra att ta chansen att flytta utomlands en period, med eller utan barn.

– Det är en otrolig erfarenhet som man hoppas att många får chansen att få ta del av.

Text: Per Torberger

Motiveringen till Årets svensk i världen 2019:

Den viktiga handeln länder emellan ligger inte bara till grund för långsiktig välfärd, utan är i allra högsta grad en förutsättning för demokratisk utveckling och fred. Med ansvar för den tunga och viktiga handelsportföljen, har EU-kommissionär Cecilia Malmström varit EU:s drivande kraft och globala röst för en friare handel. Hennes starka internationella ledarskap i handelsfrågor har skapat tillväxt och jobb i Sverige, EU och världen, och hennes namn är internationellt respekterat – inte minst nu när de protektionistiska vindarna blåser hårt. Cecilia Malmström har under sin tid som EU-kommissionär förhandlat fram flera omfattande frihandelsavtal som bland annat omfattar handeln mellan EU och Kanada, Japan, Mexiko, Vietnam, Singapore och nu senast Mercosur – världens största frihandelsavtal. Aldrig tidigare har en handelskommissionär rott i hamn så många avtal. Hon har också gjort stora insatser för att bevara goda transatlantiska relationer i en tid när de kommit att bli alltmer ansträngda, inte minst inom just handelsområdet. Cecilia Malmström har på ett extraordinärt sätt företrott Sverige på den internationella arenan, och har därmed väl förtjänat erkännandet som Årets svensk i världen 2019.

Fakta Årets svensk i världen:

Svenskar i Världen uppmärksammar svenskar som på ett extraordinärt sätt har utmärkt sig inom olika områden och satt Sverige på världskartan. EU-kommissionär Cecilia Malmström är den tredje svenska svensken som får utmärkelsen. Tidigare pristagare är bland andra Astrid Lindgren, Zlatan Ibrahimović, Ingvar Kamprad, Björn Ulvæus och Benny Andersson. I fjol fick operasångerskan Nina Stemme ta emot priset.